

ΠΕΡΙΓΡΑΜΜΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

1. ΓΕΝΙΚΑ

ΣΧΟΛΗ	ΦΙΛΟΣΟΦΙΚΗ		
ΤΜΗΜΑ	ΦΙΛΟΛΟΓΙΑΣ		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	Μεταπτυχιακό σεμινάριο ΕΕ 2024-2025		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	ΜΚΛΦ062	ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Υλικός πολιτισμός. Άνθρωποι και αντικείμενα σε παπύρους και επιγραφές.		
ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ σε περίπτωση που οι πιστωτικές μονάδες απονέμονται σε διακριτά μέρη του μαθήματος π.χ. Διαλέξεις, Εργαστηριακές Ασκήσεις κ.λπ. Αν οι πιστωτικές μονάδες απονέμονται ενιαία για το σύνολο του μαθήματος αναγράψτε τις εβδομαδιαίες ώρες διδασκαλίας και το σύνολο των πιστωτικών μονάδων		ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ
ΔΙΑΛΕΞΕΙΣ ΤΟΥ ΔΙΔΑΣΚΟΝΤΟΣ ΚΑΙ ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΕΙΣ ΕΡΓΑΣΙΩΝ ΤΩΝ ΦΟΙΤΗΤΩΝ		3	15
Προσθέστε σειρές αν χρειαστεί. Η οργάνωση διδασκαλίας και οι διδακτικές μέθοδοι που χρησιμοποιούνται περιγράφονται αναλυτικά στο 4.			
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Επιστημονικής Περιοχής (σεμινάριο)		
Υποβάθρου , Γενικών Γνώσεων, Επιστημονικής Περιοχής, Ανάπτυξης Δεξιοτήτων			
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:			

ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	Ελληνική
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	ΝΑΙ
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)	https://teams.microsoft.com/l/team/19%3A53i8dcNCW-LO8gzC-YcTUkaUrB5bQKO4Mhq_LmSpumw1%40thread.tacv2/conversations?groupId=44c040d4-bbf6-40f1-8b59-905705778f8b&tenantId=b6e0a680-49f9-4523-a06b-d5a873656d37

2. ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Μαθησιακά Αποτελέσματα

Περιγράφονται τα μαθησιακά αποτελέσματα του μαθήματος οι συγκεκριμένες γνώσεις, δεξιότητες και ικανότητες καταλλήλου επιπέδου που θα αποκτήσουν οι φοιτητές μετά την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος.

Συμβουλευτείτε το Παράρτημα Α

- Περιγραφή του Επιπέδου των Μαθησιακών Αποτελεσμάτων για κάθε ένα κύκλο σπουδών σύμφωνα με Πλαίσιο Προσόντων του Ευρωπαϊκού Χώρου Ανώτατης Εκπαίδευσης
- Περιγραφικοί Δείκτες Επιπέδων 6, 7 & 8 του Ευρωπαϊκού Πλαισίου Προσόντων Διά Βίου Μάθησης και Παράρτημα Β
- Περιληπτικός Οδηγός συγγραφής Μαθησιακών Αποτελεσμάτων

Το μάθημα θα μας εισάγει στο πεδίο έρευνας του υλικού πολιτισμού και θα περιγράψει ορισμένες βασικές προσεγγίσεις για τη μελέτη των υλικών αντικειμένων.

Θα επικεντρωθούμε στους παπύρους και στις επιγραφές ως (α) υλικά αντικείμενα, (β) ως αρχαιολογικά αντικείμενα, και (γ) ως μουσειακά αντικείμενα, και παράλληλα θα τα μελετήσουμε σε σχέση με τον τύπο κειμένου που φέρουν αλλά και ως πληροφοριακές πηγές για υλικά αντικείμενα.

Με την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος ο φοιτητής / τρια θα μπορεί να κατανοήσει:

1. τι σημαίνει ο υλικός πολιτισμός
2. τις έννοιες της «βιογραφίας των αντικειμένων» και των «κύκλων ζωής» των πραγμάτων.
3. τη χρήση των αρχαίων γραφικών υλών.

Γενικές Ικανότητες

Λαμβάνοντας υπόψη τις γενικές ικανότητες που πρέπει να έχει αποκτήσει ο πτυχιούχος (όπως αυτές αναγράφονται στο Παράρτημα Διπλώματος και παρατίθενται ακολούθως) σε ποια / ποιες από αυτές αποσκοπεί το μάθημα;

Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών, με τη χρήση και των απαραίτητων τεχνολογιών

Σχεδιασμός και διαχείριση έργων

Σεβασμός στη διαφορετικότητα και στην πολυπολιτισμικότητα

Προσαρμογή σε νέες καταστάσεις

Σεβασμός στο φυσικό περιβάλλον

Λήψη αποφάσεων

Επίδειξη κοινωνικής, επαγγελματικής και ηθικής υπευθυνότητας και ευαισθησίας σε θέματα φύλου

Αυτόνομη εργασία

Ομαδική εργασία

Άσκηση κριτικής και αυτοκριτικής

Εργασία σε διεθνές περιβάλλον

Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης

Εργασία σε διεπιστημονικό περιβάλλον

Παράγωγή νέων ερευνητικών ιδεών

Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών, με τη χρήση και των απαραίτητων τεχνολογιών,

Αυτόνομη εργασία,

Άσκηση κριτικής και αυτοκριτικής

Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης

1. ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Η άσκηση θα επικεντρωθεί στην μελέτη ελληνικών επιγραφών και παπύρων αλλά και σε περιπτώσεις που σώζονται δίγλωσσα κείμενα (με τον ένα να είναι διατυπωμένο στην ελληνική).

Κατά τις τρεις πρώτες εβδομάδες:

(α) θα γίνουν διαλέξεις από τον διδάσκοντα σχετικά με την επιστήμη της παπυρολογίας και της επιγραφικής.

(β) θα συζητήσουμε πώς πολλοί σύγχρονοι διαφορετικοί μελετητές (π.χ. αρχαιολόγοι, ανθρωπολόγοι, μουσειολόγοι, ιστορικοί, κτλ) έχουν αντιμετωπίσει ζητήματα ερμηνείας των υλικών αντικειμένων. Βιβλιογραφική άσκηση και ανάθεση παρουσιάσεων επιστημονικών άρθρων.

(γ) οι φοιτητές θα ασκηθούν σε διάφορα παραδείγματα και θα επιλέξουν το θέμα της τελικής τους εργασίας.

Κατά την τέταρτη-δέκατη τρίτη εβδομάδα:

(α) οι φοιτητές θα παρουσιάζουν τα επιμέρους ή τα τελικά αποτελέσματα της έρευνάς τους

(β) ειδικευμένοι μελετητές από διάφορα ιδρύματα της Ελλάδας και του εξωτερικού θα παρουσιάσουν παραδείγματα της εργασίας τους στον υλικό πολιτισμό.

Επιδιώκεται η εξοικείωση του φοιτητή / τριας με τους αρχαίους ελληνικούς παπύρους και επιγραφές, (α) ως υλικό γραφής, (β) ως αρχαιολογικό αντικείμενο και (γ) ως κείμενο.

Επιμέρους ή συμπληρωματικοί σκοποί του μαθήματος είναι:

1. Η εξέταση της ιστορίας της περιοχής κατά την περίοδο γραφής ή χάραξης.
2. Η αναγνώριση των διαφόρων τύπων των αρχαίων επιγραφών, παπύρων, οστράκων και πινακίδων ως επιφανειών αποτύπωσης κειμένου.
3. Η ανάπτυξη της ικανότητας ανάγνωσης και κατανόησης του περιεχομένου των παπύρων και επιγραφών. Κατανόηση και εξέταση του πολιτιστικού, πολιτικού και οικονομικού πλαισίου που οδήγησαν στην αποτύπωση ενός κειμένου σε μια επιφάνεια.
4. Να γνωρίσουν οι φοιτητές τα μεγάλα corpora εκδόσεων επιγραφών, παπύρων, οστράκων και πινακίδων. Η κατανόηση της μεθοδολογίας επιστημονικής έκδοσης των παπύρων και επιγραφών.
5. Η ανάπτυξη ικανοτήτων προφορικής παρουσίασης μιας εργασίας.
6. Να κινείται με άνεση στην παπυρολογική και επιγραφική βιβλιογραφία.

2. ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ και ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ <i>Πρόσωπο με πρόσωπο, Εξ αποστάσεως εκπαίδευση κ.λπ.</i>	Στην τάξη, πρόσωπο με πρόσωπο Το μάθημα μίας εβδομάδας που θα γίνει με συνεννόηση με τους φοιτητές και λαμβάνοντας υπόψη τις καιρικές συνθήκες θα γίνει σε ανοικτό αρχαιολογικό χώρο (πιθανώς σε συνδυασμό με μία εκπαιδευτική εκδρομή στην Κρήτη)	
ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ <i>Χρήση Τ.Π.Ε. στη Διδασκαλία, στην Εργαστηριακή Εκπαίδευση, στην Επικοινωνία με τους φοιτητές</i>	Υποστήριξη Μαθησιακής διαδικασίας μέσω της ηλεκτρονικής πλατφόρμας TEAMS Παρουσιάσεις με powerpoint Επικοινωνία μέσω email	
ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ <i>Περιγράφονται αναλυτικά ο τρόπος και μέθοδοι διδασκαλίας.</i>	Δραστηριότητα	Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου
	Διαλέξεις – διαδραστικές	39

Διαλέξεις, Σεμινάρια, Εργαστηριακή Άσκηση, Άσκηση Πεδίου, Μελέτη & ανάλυση βιβλιογραφίας, Φροντιστήριο, Πρακτική (Τοποθέτηση), Κλινική Άσκηση, Καλλιτεχνικό Εργαστήριο, Διαδραστική διδασκαλία, Εκπαιδευτικές επισκέψεις, Εκπόνηση μελέτης (project), Συγγραφή εργασίας / εργασιών, Καλλιτεχνική δημιουργία, κ.λπ. Αναγράφονται οι ώρες μελέτης του φοιτητή για κάθε μαθησιακή δραστηριότητα καθώς και οι ώρες μη καθοδηγούμενης μελέτης ώστε ο συνολικός φόρτος εργασίας σε επίπεδο εξαμήνου να αντιστοιχεί στα standards του ECTS	συζητήσεις, προφορικές παρουσιάσεις	
	Αυτοτελής μελέτη και προετοιμασία για τις προφορικές παρουσιάσεις	200
	Εκπαιδευτική εκδρομή	10
	Συγγραφή σεμιναριακής εργασίας	126
	Σύνολο Μαθήματος (25 ώρες φόρτου εργασίας ανά πιστωτική μονάδα)	375
ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ		
Περιγραφή της διαδικασίας αξιολόγησης Γλώσσα Αξιολόγησης, Μέθοδοι αξιολόγησης, Διαμορφωτική ή Συμπερασματική, Δοκιμασία Πολλαπλής Επιλογής, Ερωτήσεις Σύντομης Απάντησης, Ερωτήσεις Ανάπτυξης Δοκιμίων, Επίλυση Προβλημάτων, Γραπτή Εργασία, Έκθεση / Αναφορά, Προφορική Εξέταση, Δημόσια Παρουσίαση, Εργαστηριακή Εργασία, Κλινική	Αυτόνομη μελέτη, έρευνα, δύο προφορικές παρουσιάσεις (επιστημονικού άρθρου και τελικής εργασίας), απαντήσεις σε ερωτήσεις, ενεργή συμμετοχή στον διάλογο και στην επίλυση επιστημονικών ερωτημάτων (50% ή 5/10) Γραπτή εργασία (50% ή 5/10)	

Εξέταση Ασθενούς, Καλλιτεχνική
Ερμηνεία, Άλλη / Άλλες

Αναφέρονται ρητά
προσδιορισμένα κριτήρια
αξιολόγησης και εάν και που είναι
προσβάσιμα από τους φοιτητές.

3. ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ-ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

Μέρος της σεμιναριακής εκπαίδευσης είναι η βιβλιογραφική άσκηση, δηλ. ο εντοπισμός της απαιτούμενης για το θέμα ειδικής βιβλιογραφίας μέσω αναζητήσεων σε έγκυρες βιβλιογραφικές βάσεις δεδομένων. Είναι επομένως αυτονόητη υποχρέωση των φοιτητών να εντοπίσουν τη βιβλιογραφία η οποία απαιτείται για το θέμα τους. '

Όλοι οι φοιτητές, όμως, ανεξαρτήτως του θέματος που θα επιλέξουν, μπορούν να επωφεληθούν από τη μελέτη της γενικής βιβλιογραφίας που ακολουθεί:

Andrew T. Wilburn, *Materia Magica. The Archaeology of Magic in Roman Egypt, Cyprus, and Spain*, University of Michigan Press 2013.

F.A.J. Hoogendijk – Steffie van Gompel, *The Materiality of Texts from Ancient Egypt. New Approaches to the Study of Textual Material from the Early Pharaonic to the Late Antique Period*, Brill 2018.

Andrej Petrovic – Ivana Petrovic – Edmund Thomas, *The Materiality of Text - Placement, Perception, and Presence of Inscribed Texts in Classical Antiquity*, Brill 2019.

Roberta Mazza, "Descriptions and the materiality of texts", *Qualitative Research* 2021, Vol. 21(3) 376–393.

k. Piquette (επιμ.), *Writing as Material Practice -Substance, Surface and Medium*, Open Education Resource (OER) LibreTexts Project (<https://LibreTexts.org>) 2024.

Επίσης οι φοιτητές μπορούν αν επισκεφτούν τους ιστότοπους:

<https://www.open.edu/openlearn/history-the-arts/visual-art/an-introduction-material-culture/content-section-0?intro=1>

<https://www.bbc.co.uk/programmes/b00nrtd2/episodes/downloads?page=1>